

OM NYNORSK SOM SIDEMÅL ELLER LÆR DEG Å LEVE MED HELLIGE KUER

Mange slektsledd har spørt og mange slektsledd kommer i framtida til å fortsette å stille et spørsmål som aldri er blitt skikkelig besvart i norsk skole. Hva slags hensikt har nynorsk som skriftlig sidemålsopplæring for det store gross av norsk ungdom? Hva slags formål? Hva kan man lære av det? Hva slags funksjon og utbytte? Lære å skrive på to nesten helt like skriftspråk som år for år nærmer seg hverandre, men som likevel har mange nok avvik i formverk og ordvalg til at norskpugerne blant lærera får satt karakterene sine? Så vidt det er. Blir man klokere av det? Rikere til sinns? Har det noen poetisk verdi eller kanskje en allmennmenneskelig verdi? Eller er det rett og slett Vårherre som er ute og trekke oss etter nesa for sidemålssyndene våre...?

Man blir rik av å ha to sidestilte skriftspråk uttalte Kirke- og undervisningsministeren i Ivar Aasen-året forleden. Hvis vi hadde hatt fire sidestilte skriftspråk ville vi vært dobbelt så rike, med seks sidestilte tre ganger så rike osv. Det hun glemte var at samisk også er offisielt skriftspråk i Norge, men sia det snart er flere pakistanere enn samer i Norge, burde vel også ett av hovedspråkene i Pakistan bli offisielt skriftspråk her i landet?

Hvis antallet nynorskbrukere desimeres med den farten det har nå, ville Kirke- og undervisningsministeren kunne glede seg over fire sidestilte offisielle skriftspråk i Norge. Og sia de alle har rett til ansettelse i departementet og sia alle nordmenn har krav på å bli tilskrivi på eget språk eller målform, må sidemålsopplæring i skolen i framtida gis på bokmål, nynorsk, samisk og urdu hvis logikken skal holde stikk.

Men hva med kvenene i Finnmark da? For ikke å snakke om russera i Båtsfjord, og alle de svenske håndverkera som slår seg ned på Gardermoen? Dette bærer gærnt av sted Kirke- og undervisningsminister...

For å komme til poenget. Jeg skal svare. Som norsklærer og på vegne av norsklærerstanden i Norge. Jeg tør det. Jeg har studert materien godt nok.

Nynorsk sidemålsopplæring i norsk skole er en hundreårig pedagogisk fiasko. Jeg veit ikke om en eneste mentalt oppegående norsklærer i dette landet som bestrider dette, sjøl om de sier noe annet i festtaler og i pedagogiske propagandabøker.

Nynorsk sidemålsopplæring har *ingen* pedagogisk funksjon, *ingen* pedagogisk nytte. Tvert imot. Den skader skriveopplæringa for de 85% av elevene som skal lære seg bokmål, vårt hovedspråk i Norge. Nynorsken beslaglegger tid, er en intellektuell provokasjon for oppegående ungdom og er en kronisk huepine for både norsklærere og de elevene som strever med hovedmålet sitt. Alle lærere veit dette. Alle er enig om det. Fra faglærer til departementssjef og statsråd.

Hvorfor ikke da kvitte seg med kadaveret? Det skulle være lett, når alle er enig liksom? - Naive barn! Nynorskens funksjon er verken pedagogisk, kunnskapsmessig, estetisk eller av noen annen nyttemessig natur. Nynorskens funksjon er *politisk*. Nynorsken er den aller helligste kua av de hellige kuene i norsk politikk, hakket foran statskjerka, avholdspolitikken og overføringene til landbruket.

Landsmålet, kristendommen og avholdet henger sammen som seig vadmelsgrøt over de vestnorske dalføra. Å kvitte seg med den nynorske sidemålsopplæringa i norsk skole vil for mange politikere *i maktposisjon* være det samme som å grave sin egen politiske grav. Hva de sier i opposisjon er noe helt annet. Nei tvangsnynorsken er kommi for å bli. Og ned skal den, som tran og kald grøt. Det er vestlendingenes hevn over fritenkeriet, hovmodet og umoralen i hovedstadsområdet... De har aldri helt kunnet akseptere at Eidsvoldsmenna valgte den lille drittвика på andre sida av fjella som administrativt og politisk senter. Og bare vissheten om at de litt trege østlendingene under hele oppveksten må sitte og

knote på målet deres og ta sin daglige dose statskristendom mens foreldra deres står i polkø for å kjøpe ei halv flaske lettvin, bare vissheten om dette gjør dem så varme om hjarterøtene at de overlever hva det skal være på de bratte fjellskrentene sine...

En morogjøk sa en gang om nynorsken og vestlendingene at man ikke blei kvitt dem før man hogde dem løs, fra resten en av landet... Og paradoksalt nok ville mange mene at dette sære, hardføre og gudfryktige norrønafolket antakelig ikke ville opplevd dette å seile sin egen sjø som den verste skjebnen her i livet...